

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2012CC064

Zaaknummer Klachtencommissie 2010T128

datum uitspraak 23/05/2012

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling) het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

de verzoekster,

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: verzoekster,

juridisch adviseur: mr. N.M.I. Bastiaans, advocaat te Amersfoort,

te voldoen door:

de verweerder,

gevestigd te [plaats],

hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige in de R.-K. Kerk Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 5 maart 2012, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 3 november 2011 met zaaknummer 2010T128 waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard, en de brief van 1 december 2011 waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

De Compensatiecommissie gaat uit van de feiten en omstandigheden die de Klachtencommissie in haar advies onder 2 uitvoerig heeft vastgesteld. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie, gaat het in deze zaak om uitzonderlijk seksueel misbruik, waarbij verzoekster vanaf haar twaalfde tot en met (ongeveer) haar zesentwintigste

zeer vele malen is verkracht en op diverse andere wijzen seksueel is misbruikt door (wijken) [aangeklaagde].

[Aangeklaagde] was rector van het ziekenhuis in [plaats] en huisvriend van de familie van verzoekster, dat bestond uit elf kinderen. De ouders hadden weinig tijd voor aandacht en [aangeklaagde] “ontfermde” zich over verzoekster. Toen verzoekster twaalf jaar oud was, nam [aangeklaagde] haar mee naar het ziekenhuis om daar rustig te kunnen praten. Daar begon hij haar te betasten en seksueel te misbruiken. Hij ging hierin steeds verder. Toen verzoekster veertien of vijftien jaar oud was heeft verzoekster het misbruik aan haar moeder verteld, maar die reageerde woedend en maakte haar duidelijk dat ze nooit meer dergelijke leugens over de kapelaan mocht vertellen.

Toen verzoekster op veertienjarige leeftijd naar kostschool ging, werd zij twee keer door [aangeklaagde] van school gehaald en meegenomen naar zijn huis. Hij ging toen verder en hij begon verzoekster te verkrachten. Toen verzoekster circa vijftien jaar oud was, heeft zij het misbruik op de kostschool verteld. Zij werd hierop van school gestuurd. [aangeklaagde] werd in dat zelfde jaar opgenomen voor de duur van twee jaar in een sanatorium, waardoor verzoekster in die periode niet door hem kon worden lastig gevallen.

Op zeventienjarige leeftijd is verzoekster door haar ouders geplaatst in een tehuis voor moeilijk opvoedbare meisjes, omdat zij “fantaseerde en loog”. Verzoekster voelde zich steeds eenzamer en durfde met niemand meer over het misbruik te praten.

Toen zij negentien was, werd zij in een psychiatrische inrichting geplaatst. [aangeklaagde] was toen weer ontslagen uit het sanatorium en begon verzoekster opnieuw te verkrachten. Ook in de jaren daarna toen verzoekster weer thuis woonde, verkrachtte hij haar steeds als hij daartoe de gelegenheid had.

Toen verzoekster eenentwintig jaar was ontvluchtte zij haar woonplaats [plaats] en verhuisde zij naar een tehuis in [plaats] alwaar zij werk kreeg. Na een paar maanden stond tot haar grote schrik [aangeklaagde] weer voor haar deur. Hij heeft haar toen weer verkracht en in de periode daarop volgend kwam hij haar één tot tweemaal per maand opzoeken. Hij maakte haar regelmatig duidelijk dat hun seksuele ontmoetingen geheim moesten blijven en dat niemand aan hem als kapelaan zou twijfelen.

Na een jaar kon zij bij een gezin op kamers wonen en vond ze nieuw werk. Ook deze adressen achterhaalde hij haar tot haar verbijstering en hij kwam op beide plaatsen ongevraagd langs om zijn seksuele behoeften kwijt te kunnen. In de praktijk was het lastig voor verzoekster om dit te voorkomen omdat [aangeklaagde] veel macht en invloed had. Een pater en een zuster probeerden haar te helpen, maar alles ging gewoon door.

Op vierentwintigjarige leeftijd raakte verzoekster na een verkrachting zwanger van [aangeklaagde]. Door het slikken van pillen heeft verzoekster een miskraam weten te veroorzaken. Zij was er fysiek en mentaal slecht aan toe. Na een ziekenhuisopname van haar, zocht hij haar weer op voor het plegen van ontucht. Hij stuurde haar ook brieven die ronduit grof, schokkend en pornografisch van aard waren. Verzoekster heeft deze brieven nog in haar bezit.

Toen verzoekster zesentwintig was, is zij op een psychiatrische afdeling in het ziekenhuis opgenomen omdat zij niet meer wilde leven. Door een behandeling met electroschokken kreeg zij last van epilepsie.

Nadat verzoekster de brieven van [aangeklaagde] aan haar broer en diens vrouw had laten lezen, is haar broer naar de bisschop van [naam] gegaan en heeft hem gevraagd om maatregelen te nemen tegen [aangeklaagde]. Toen [aangeklaagde] vervolgens tot pastoor in Roermond werd benoemd, hebben familieleden van verzoekster zich wederom tot de bisschop gewend; beide keren ondernam het bisdom echter niets. Verzoekster heeft rond die tijd ook zelf aangifte gedaan bij de politie, evenals enkele familieleden, maar ook dit heeft geen effect gesorteerd.

Op een gegeven moment, nadat hij haar weer op haar werk had opgezocht, heeft zij een zelfmoordpoging gedaan. Zij is toen opgenomen en behandeld.

Uiteindelijk is verzoekster in 1970 getrouwd en naar [naam] verhuisd en heeft ze twee kinderen gekregen, maar zelfs toen - terwijl ze de naam van haar man had aangenomen - heeft hij haar nog telefonisch achterhaald. Ze is toen wederom verhuisd. Haar echtgenoot heeft voor zijn overlijden in 1999 nog verschillende acties ondernomen bij het bisdom maar voor de derde keer deed het bisdom niets.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoekster geleverd door overlegging van het niet meer voor bezwaar vatbaar schriftelijk advies van de Klachtencommissie, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoekster tegen (wijlen) [aangeklaagde] met zaaknummer 2010T128, waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 Gelet op het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik zoals vermeld onder 2, en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat boven iedere twijfel verheven is dat sprake is van een 'uitzonderlijk geval van seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Commissie komt tot dit oordeel gelet op de zeer lange duur van het misbruik (te weten circa veertien jaren), de ernst van het misbruik (te weten stelselmatige verkrachtingen) en de jeugdige leeftijd van verzoekster bij aanvang van het misbruik, in combinatie met andere verzwarende omstandigheden. Ten overvloede merkt de Commissie op dat hoewel hier sprake is van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, het seksueel misbruik alleen in de hoogste categorie wordt ingedeeld.

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een gedeeltelijke materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

4.2 De Compensatiecommissie is - zoals uiteengezet in overweging 3.2,- van oordeel dat de onder 2 vermelde feiten en omstandigheden, moeten worden aangemerkt als een 'uitzonderlijk geval van seksueel misbruik', zoals genoemd in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De uitzonderlijke aard van het seksueel misbruik is naar het oordeel van de Compensatiecommissie gelegen in de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op haar twaalfde jaar en duurde voort (met uitzondering van de twee jaren dat [aangeklaagde] in een sanatorium verbleef) tot haar zesentwintigste jaar.
- Dit misbruik bestond veelal uit het stelselmatig verkrachten van verzoekster die bij aanvang daarvan nog maar veertien jaar oud was.
- Het feit dat de moeder van verzoekster woedend reageerde toen ze vertelde over het misbruik, is een omstandigheid die is toe te rekenen aan het misbruik, nu de reactie van de moe-

der en het mede daardoor veroorzaakte isolement van verzoekster het directe gevolg zijn van het misbruik.

- Het gegeven dat verzoekster van kostschool is gestuurd toen ze het misbruik aldaar kenbaar maakte en ze vervolgens is geplaatst op een school voor moeilijk opvoedbare kinderen omdat ze “loog en fantaseerde”, betreft de Commissie ook in haar afweging.
- Dit geldt evenzo voor het feit dat [aangeklaagde] verzoekster verboden had met iemand over het misbruik te praten omdat er in dat geval ernstige gevolgen voor haar zouden zijn. Daardoor heeft hij de afhankelijke positie vergroot waarin verzoekster als minderjarige verkeerde tegenover een priester met gezag en tevens huisvriend van de familie.
- De Commissie rekent de verkrachtingen toen verzoekster reeds meerderjarig was ook toe aan [aangeklaagde], aangezien het patroon van stelselmatig verkrachten is gevormd gedurende een lange periode in haar jeugd.
- Naast de evident geestelijke schade die het misbruik bij verzoekster heeft veroorzaakt, is ook sprake van ernstige lichamelijke gevolgen. Verzoekster is zwanger geworden van [aangeklaagde] en heeft zich genoodzaakt gevoeld met pillen een miskraam te veroorzaken.
- Voorts heeft verzoekster epilepsie overgehouden aan electroschokken die zij toegediend heeft gekregen op de afdeling psychiatrie, alwaar zij verbleef wegens ernstige depressievervalsingen in verband met het misbruik.
- Tenslotte heeft verzoekster een suïcidepoging gedaan, vanwege de deplorabele situatie waarin zij was komen te verkeren ten gevolge van de zich steeds weer herhalende seksuele benaderingen en verkrachtingen door [aangeklaagde].
- In haar oordeel weegt de Commissie tenslotte ook mee dat gebleken is dat het bisdom [naam] tot drie keer toe op zeer ernstige wijze nalatig is gebleven in het nemen van maatregelen jegens [aangeklaagde], terwijl het bisdom reeds in 1966 op de hoogte was van het misbruik en hem desondanks zelfs nog tot pastoor in [plaats] heeft benoemd. Eerder handelen van het bisdom had bij verzoekster veel schade en pijn kunnen voorkomen.

Duidelijk is dat het misbruik ernstig negatieve gevolgen heeft gehad op haar kansen om succesvol een opleiding te kunnen volgen, en om werk te kunnen verkrijgen dan wel te behouden.

4.3 De Compensatieregeling kent in gevallen van uitzonderlijk seksueel misbruik de mogelijkheid om causaal verband tussen de substantiële vermogensschade en het misbruik, te veronderstellen. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden, ligt in de visie van de Compensatiecommissie substantiële schade als gevolg van het misbruik in dit geval voor de hand. Bij die beslissing speelt mee dat de toekenning van compensatie niet alleen bedoeld is voor min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel. Al deze omstandigheden afwegend, komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €100.000,-- geadviseerd dient te worden. Nu verzoekster van het bisdom [naam] reeds een voorschot van €5.000,-- heeft ontvangen dat hierop in mindering dient te worden gebracht, resteert een te betalen bedrag van €95.000,-- .

4.4 De Compensatiecommissie is van oordeel, dat een verzoek tot toekenning van kosten van rechtsbijstand dient te voldoen aan de redelijkheidstoets, mede gelet op de thans in art. 24 van de Compensatieregeling genoemde bedragen. De door verzoekster via haar raadvrouw ingediende aanvraag voor een compensatie en de later ingediende nota ten bedrage van in totaal inclusief BTW €5.055,31 en de daarbij behorende specificatie, geven de Compensatiecommissie aanleiding tot de volgende overwegingen.

Enerzijds betreft het hier een buitengewoon ernstige zaak zoals hiervoor uiteengezet. De Compensatiecommissie is met verzoekster van oordeel, dat het aannemelijk is dat haar aan het misbruik toerekenbare vermogensschade meer bedraagt dan €100.000,--. Anderzijds is voor

het inschatten van die vermogensschade, zoals ook blijkt uit het verzoekschrift van verzoekster, geen juridische uiteenzetting noch een uitgebreid onderzoek noodzakelijk. De langdurige medische behandelingen en het daardoor niet kunnen deelnemen aan het arbeidsproces zijn van dien aard, dat de in artikel 5 lid 5 van de Compensatieregeling genoemde maximale tegemoetkoming naar het oordeel van de Compensatiecommissie geadviseerd dient te worden. Dit brengt met zich mee dat de tijd benodigd voor het voorbereiden en opstellen van het onderhavige verzoekschrift beperkt is. De uiteenzetting in het verzoekschrift tot het verkrijgen van een compensatie is vrijwel uitsluitend feitelijk van aard.

Wat er van het gehanteerde uurtarief en de bestede tijd ook moge zijn, de Compensatiecommissie acht in het onderhavige geval een bedrag van €2.000,-- inclusief 6% kantoorkosten en 19% BTW in overeenstemming met de redelijkheid en de billijkheid en de Compensatiecommissie komt dan ook tot het advies dat bedrag ter beschikking te stellen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als uitzonderlijk geval van seksueel misbruik en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting te zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoekster, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoekster in categorie 5 (uitzonderlijk geval van seksueel misbruik) en adviseert verweerder betaalbaar te stellen een bedrag van €95.000,--, alsmede ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €2.000,--, beide bedragen te betalen binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak.

Deze beslissing is geweest door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. Holt-huis (voorzitter), mr. J. M. van de Laar en mr. R. Ph. Elzas, bijgestaan door mr. E.B. Schaafsma-van Campen, griffier, op 23/05/2012 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter